

Az Európai Bizottság 2021. április 26-ai virtuális országlátogatása során az alábbi kérdéseket tették fel, amelyre az OBТ által kijelölt delegáció a következő válaszokat adta:

1. Milyen módon konzultáltak az OBТ-vel a bírói illetményemelés célzó jogalkotási eljárásban és az OBТ véleményét mennyiben vették figyelembe?

Előre bocsátottuk, hogy a Bszi. rendelkezései értelmében a jogalkotási eljárásban az Igazságügyi Miniszternek kizárólag az OBH véleményét kell kikérni, az OBТ véleményét nem. Ennek ellenére a bírák javadalmazása körében az OBТ több esetben kifejtette véleményét és sürgette a mielőbbi jogalkotást. 2019. június 24. napján például az OBТ közleményt adott ki, amelyben rögzítette, hogy kiáll a bírói illetmény – ítélezést végző bírásokra összpontosító – rendezése mellett, egyúttal kritikát fogalmazott meg a diszkrecionális jutalmazás és vezetők által adható plusz juttatások gyakorlatával kapcsolatosan, mivel ez alkalmas lehet a bírák befolyásolására.¹

Korábban az OBТ, az OBH, a MABIE és a BDSZ a Bírói Életpálya Szakértői Testület keretei között egyeztették az álláspontjukat, azonban 2018 után ezt az OBH (korábbi) elnöke nem hívta össze, és az Igazságügyi Minisztérium a bírói illetményemelés jogalkotási folyamatába az OBТ-t nem vonta be. A 2019. október 2-ai ülésen a MABIE elnöke arról tájékoztatta az OBТ-t, hogy az Egyesület fenntartotta a minisztériumhoz benyújtott saját bérjavaslatát, azt nem vonta vissza.²

Az illetményemelés 1. üteme – OBH korábbi elnöke javaslatának megfelelően – az ügyészi bérrendezéshez hasonlóan jelentősen eltérítette a vezetők bérét a beosztott bírókhoz képest, ami ellentétes az OBТ által korábban megfogalmazott elvárással és a MABIE által előkészített önálló javaslattal. A 2. ütem minden bíró illetményét megemelte, a 3. ütem szintén az alapilletmény általános emelését tervezi.

2. Megtárgyalta-e az OBТ a bíróságokat érintő jogszabályok módosításának javaslatát? Mi volt az Igazságügyi Minisztérium visszajelzése?

Az OBТ 2018-ban önálló törvénymódosítási javaslatot fogalmazott meg (99/2018. (X.03.) OBТ határozat), amelyet 2019 végén tartalmában megerősített, és párbeszédet kezdeményezett az Igazságügyi Minisztérium felé. Az OBТ elnöke 2020. július 30. napján felhívással fordult a bírásokhoz és társhivatásrendekhez, hogy küldjenek javaslatokat a bíróságokat érintő törvények módosítására. A felhívásra 4 bíró küldött javaslatot, emellett 3 civil szervezet fogalmazott meg közös javaslatcsomagot. Ezekről 2020. szeptember 3-án egy összesítés készült, amely összesen 53 módosító javaslatot tartalmazott.³

---

¹ Lásd: a 2019. június 24. napján megtartott ülés összefoglalója

² Lásd: a 2019. október 2. napján megtartott ülés összefoglalója

³ Lásd: 2020. szeptember 3. napján kelt előterjesztés

Ezekre az Igazságügyi Minisztérium részletes írásbeli észrevételt tett, a felvetések egyikét sem látta támogathatónak, továbbá az OBH elnöke is kifejezésre juttatta, hogy nem támogatja a modellváltást eredményező előterjesztéseket, amelyek a jelenlegi hatásköreit csökkentenék. Az OBT a 2020. szeptember 21-ei ülésén vitát folytatott arról, hogy folytassa-e a jogszabálymódosítási javaslatok érdemi megtárgyalását, és úgy döntött, hogy az előterjesztést az ülésen nem veszi a napirendjére.⁴

Az OBT két konkrét ügyben javasolta az OBH elnökének bíróságot érintő jogszabályok módosításának kezdeményezését:

- 2020. szeptember 21-én az Alkotmánybíróság tagjainak pályázat nélküli kinevezése témakörében (lásd: 3. pont)⁵ és
- 2020. október 7-én az Országos Bírósági Hivatalba beosztott bírók hivatali beosztása megszüntetésével egyidejűleg pályázat nélkül, más bíróságra történő beosztásával kapcsolatos napirendi pont kapcsán (azt célozva, hogy a határozott időre kinevezett bíró az Országos Bírósági Hivatalba ne legyen beosztható)⁶

Az OBT 2020 novemberében levéllel fordult az Igazságügyi Miniszterhez annak érdekében, hogy a bírósági szervezetrendszer, az OBT jogállását és a bírakat érintő törvények módosítását kezdeményező minisztériumi előterjesztések vonatkozásában biztosítsa a lehetőséget érdemi észrevételek megtételére. Az igazságügyi kapcsolatokért felelős államtitkár válaszlevelében jelezte, hogy a jogalkotási rendben kizárólag az OBH-val folytatnak egyeztetést, az OBT tagjai az OBH elnökén keresztül jelezhetik észrevételeiket.⁷

3. Kifejezte-e aggályát az OBT a Bjt. 3. § (4a) bekezdése (az Alkotmánybíróság tagjainak pályázat nélküli bírói kinevezése) kapcsán?

2020. július 21. napján az OBT egy tagja előterjesztést készített a pályázat nélküli kinevezések kapcsán. Az előterjesztés szerint az Alkotmánybíróság tagjainak kúriai bíróvá történő pályázat nélküli kinevezése aggályokat vet fel, és ennek kapcsán azt javasolta, hogy az OBT indítványozza az OBH elnökénél jogszabály-módosítás kezdeményezését.⁸

A szeptember 9-ei ülésen az Igazságügyi Minisztérium államtitkára kifejtette, hogy álláspontja szerint az OBT-nek jogszabály-módosítási javaslat tételére nincs hatásköre. Az OBH elnöke konkrét jogszabályhely hiányában szintén az OBT hatáskörének hiányára hivatkozott. Az OBT úgy döntött, hogy rendelkezik hatáskörrel, és a következő ülésén megvitatta az előterjesztést.⁹

Az igazságügyi kapcsolatokért felelős államtitkár írásos észrevételt tett, és a Kúria elnöke is részletes alkotmányjogi elemzést mutatott be a vitatott szabályozás megfelelősége tekintetében, azonban az OBT vitát követően úgy határozott, hogy indítványozza az OBH elnökénél a Bjt. 3.

⁴ Lásd: IM 2020. szeptember 17-ei írásbeli észrevétele és az OBT 2020. szeptember 21-ei jegyzőkönyve

⁵ 107/2020. (IX.21.) OBH határozat

⁶ 116/2020. (X.07) OBH határozat

⁷ Lásd: a 2020. november 4-ei ülés összefoglalója, és IM 2020. december 15. napján küldött válaszlevele

⁸ Lásd: 2020. július 21. napján kelt előterjesztés

⁹ Lásd: a 2020. szeptember 9-ei ülés összefoglalója

§ (4a) bekezdés módosításának kezdeményezését annak érdekében, hogy az Alkotmánybíróság azon tagjai, akik az alkotmánybíróvá választásuk előtt nem voltak bírók, kizárólag a Bjt. 7. §-ának megfelelően, pályázat útján nyerhessenek el bírói kinevezést.¹⁰

4. Miért nem támogatta az OBТ a Kúria elnökének jelölt személy megválasztását? Milyen magyarázatot adott a jogalkotó és a végrehajtó hatalom arra, hogy az OBТ negatív véleménye ellenére a jelölt személyt a Kúria elnökének kinevezték?

Az OBТ 2020. október 9-ei döntését azzal indokolta, hogy a jelölt korábban a bírósági szervezetrendszerben egyáltalán nem végzett ítélkezési tevékenységet, tárgyalótermi tapasztalattal nem rendelkezik, a peres ügyek és a bírósági igazgatás terén gyakorlati múltja nincs. A rendszerváltás óta kizárólag olyan személy töltötte be a Legfelsőbb Bíróság, illetve Kúria elnökének tisztségét, aki ezt megelőzően hosszabb-rövidebb ideig bíróként is dolgozott. A jelöltté válást két törvénymódosítás tette lehetővé (a bírói státuszt és az 5 éves gyakorlatot illetően), amely nem feleltethető meg annak az alkotmányos elvárásnak, hogy a bírósági szervezetrendszer csúcsára a más hatalmi ágaktól független, külső szemlélő számára is pártatlannak látszó személy kerüljön.¹¹

Az Országgyűlés Igazságügyi Bizottsága egy nappal korábban, 2020. október 8-ára tűzte ki meghallgatását, ezzel nem várta be az OBТ véleményét, és így döntött a jelölt támogatásáról. Az OBТ döntését követően az Igazságügyi Bizottság elnöke több alkalommal is nyilatkozott a nyilvánosság előtt, amelyben kritikával illette az OBТ döntését, azonban a jogszabályok értelmében az Országgyűlésnek nem kell magyarázatot vagy indokolást adnia, és az OBТ véleménye jogilag nem köti az Országgyűlést.¹²

Ezen kérdéskör kapcsán az Európai Bizottság képviselői kérdéseket tettek fel az alkotmánybírók kinevezése és az Alkotmánybíróság szervezetrendszerben betöltött helye vonatkozásában, amelyre válaszul tájékoztatást adtunk a jogszabályi környezetről.

5. Hány alkalmazottja van az OBТ-nek? Ki gyakorolja a munkáltatói jogokat felette?

Az OBТ munkáját egy igazságügyi alkalmazott segíti. 2020 júliusáig egy az OBТ elnöke által kiválasztott bírósági titkár látta el az irodai alkalmazott feladatait, majd ezt követően az OBH elnöke egy nem jogász tisztviselőt jelölt ki erre a feladatra. Az OBТ nem jogi személy, a munkáltatói jogokat az OBH elnöke gyakorolja.

Az OBТ 2020. szeptember 21. napján kéréssel fordult az OBH elnökéhez, hogy a 2018 előtti gyakorlatnak megfelelően biztosítson az OBТ tagjai részére segítő igazságügyi alkalmazottat, kérésük esetén bírósági titkárt. Jelenleg több OBТ tag munkáját segíti bírósági titkár.¹³

¹⁰ 107/2020. (IX.21.) OBТ határozat

¹¹ 120/2020. (X.09.) OBТ határozat

¹² Lásd például: <https://magyarnemzet.hu/belfold/vejkey-imre-politikai-szerepet-vallalt-az-obt-8836877/> és <https://karcfm.hu/archiv/soros-fele-gerillatamadas-az-orszaggyules-ellen-hangolo-2020-10-14/>

¹³ 108/2020. (IX.21.) számú OBТ határozat

6. Transzparens-e a bírói illetmények rendszere? Milyen szerepe van az OBT-nek a normatív jutalmak, céljutalmak és béren kívüli juttatások ellenőrzésében?

A bírói illetmény a Bjt-ben található bértáblában rögzített, ezáltal transzparensnek tekinthető.

A Bszi. szerint az OBT véleményezi az egyéb juttatások részletes feltételeit és mértékét, amelynek megfelelően az OBH elnöke előterjesztést tett pl. a cafetéria-juttatás összegére és a jogosultak körére vonatkozóan vagy a húsvéti hozzájárulásról.

Az OBT 2020. július 1-jén bizottságot állított fel az egyes illetményen felüli juttatások áttekintésére, amelyeket az OBH elnöke beosztott bírók és titkárok, valamint a kinevezési jogkörébe tartozó kinevezett és megbízott vezetők részére adott. A bizottság megkeresésére az OBH elnöke éves aggregált adatokat bocsátott rendelkezésre, amelyek azonban megállapítások megtételére nem voltak alkalmasak, ezért a bizottság pontosabb, személyre és munkakörre bontott anonimizált adatok kiadását kérte. Az OBH elnöke 2021. április 7-én arra az álláspontra helyezkedett, hogy az OBT-nek nincs hatásköre ezen kifizetések ellenőrzésére, és megtagadta a részletesebb adatok kiadását az érintettek személyiségi jogaira történő hivatkozással. Az OBT vizsgálta, hogy esetleg közérdekű adatkéréssel megismerhetné-e ezeket az adatokat, amelyhez fontolóra vette a bíróság előtti igényérvényesítés lehetőségét is, azonban az Alkotmánybíróság egy döntése alapján állami szerv nem lehet adatigénylő, másrésről a jogi személyiség hiánya kétséges teszi a testület perbeli jogképességét, továbbá a jogi képviselő meghatalmazása elé is akadályokat gördítene.¹⁴

* * * * *

Mindezek mellett további kérdés merült fel, így szóba került a megbeszélés során az OBH elnöke és az OBT közötti együttműködés jelenlegi helyzete (az OBT véleményének kikérésre és figyelembe vétele, valamint a kérések megválaszolása), továbbá a Kúria elnökhelyettesének kinevezése (a bírói önigazgatási testületeknek a kinevezési eljárásban betöltött szerepe), valamint a határozott időre kinevezett bírák értékelése. Ezen utóbbi kérdéskörökben a jogszabályi helyzetről adtunk tájékoztatást.

Budapest, 2021. április 27.

Dr. Matusik Tamás

Dr. Rochlitz Zoltán

Dr. Vadász Viktor

---

¹⁴ Lásd: a 2021. március 3. napján megtartott ülés összefoglalója